คำวินิจฉัยของ นายประเสริฐ นาสกุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๑/๒๕๔๒ **วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๔๒**

เรื่อง ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย และประกาศของธนาคารพาณิชย์ซึ่งออกตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ให้คิดดอกเบี้ยได้เกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี ขัดต่อกฎหมายและรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๕๗ หรือไม่ (กรณีของบริษัท วิสต้า แลนด์ จำกัด เป็นผู้ร้อง)

ศาลแพ่งกรุงเทพใต้มีคำร้องเป็นหนังสือ ที่ ยธ ๐๒๔๑/๑๗๑๘๕ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๒ ส่งสำนวนคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ย. ๕๖๐๕/๒๕๔๑ ระหว่างธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)โจทก์ กับบริษัท วิสต้า แลนด์ จำกัด กับพวกจำเลย ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาสำนวนคดีที่ศาลส่งมาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ตามคำร้อง ซึ่งผู้ร้องอ้างว่า ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๕๗

ข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณา

สำนวนคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ย.๕๖๐๕/๒๕๔๑ ผู้ถูกร้อง/บริษัท ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ฟ้องผู้ร้อง/บริษัท วิสต้า แลนด์ จำกัด กับพวก เป็นจำเลยต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๑ ในข้อหาหรือฐานความผิด กู้ยืม จำนอง ค้ำประกัน ให้จำเลยร่วมกันชำระหนี้เงินกู้เป็นเงิน ๒๖๒,๕๖๘,๖๖๔.๓๒ บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยร้อยละ ๑๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระหนี้ให้โจทก์เสร็จสิ้น

ผู้ร้องมีคำร้องลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๔๒ และ ๒๔ มีนาคม ๒๕๔๒ อ้างว่าการที่ผู้ถูกร้องคิดดอกเบี้ยผู้ร้องในอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี เป็นการคิดดอกเบี้ยตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งมิได้ผ่านสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา จึงเป็นการขัดต่อมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๔ พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช ๒๔๗๕ และขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๕๗ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ด้วย

โดยที่เป็นปัญหาข้อกฎหมาย และพยานหลักฐานที่ศาลรัฐธรรมนูญได้รับเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยคดีได้ ไม่จำต้องแสวงหาพยานหลักฐานอื่นใดอีก

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๑) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๒๖๔

(๒) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๔

(๓) พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๑๔

(๔) พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๓

(๕) พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคดีนี้ หรือไม่

คำวินิจฉัย

คดีดังกล่าวข้างต้นนี้มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยรวม ๓ ประเด็น คือ

(๑) ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยประกาศของธนาคารพาณิชย์ที่อ้างว่า ออกโดยอาศัยอำนาจตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ออกตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือไม่

(๒) พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ขัดต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๔ และพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๓ หรือไม่

(๓) ประกาศของธนาคารพาณิชย์ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๕๗ หรือไม่

ประเด็นแรก ศาลรัฐธรรมนูญเคยได้วินิจฉัยแล้วว่า ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ออกตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ และประกาศธนาคาร ฯ ที่ออกตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยดังกล่าว มิใช่บทบัญญัติของกฎหมายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ จึงไม่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญที่จะวินิจฉัยให้ ซึ่งมีรายละเอียดปรากฏในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๒

ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่ขัดต่อกฎหมาย ซึ่งมีรายละเอียดปรากฏในคำวินิจฉัยส่วนตน ที่ ๕/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๒

ประเด็นที่สาม การที่ผู้ร้องอ้างว่า การคิดดอกเบี้ยของผู้ถูกร้องขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ ด้วย นั้น เนื่องจากรัฐธรรมนูญบัญญัติว่า

"มาตรา ๕๗ สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค" และกฎหมายที่รัฐธรรมนูญกล่าวข้างต้นนั้น ยังมิได้มีการตราขึ้นมาใช้บังคับ ศาลรัฐธรรมนูญจึงยังไม่อาจพิจารณาวินิจฉัยให้ได้ด้วย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายประเสริฐ นาสกุล
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ